

§

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж бр. 1271/19
13.03.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Таковић председника већа, др Драгице Попеску и Светлане Павић, чланова већа у парници тужиоца “Addico bank” а.д. Београд, Булевар Михајла Пупина број 6, чији је пуномоћник адвокат АБ, против тужене АА, чији је пуномоћник АБ1., ради дуга, одлучујући о жалбама парничних странака, изјављеним против пресуде Трећег основног суда Београду П бр. 4790/16 од 18.05.2018. године, која је исправљена решењем истог суда П. 4790/16 од 06.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 13.03.2019. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П бр. 4790/16 од 18.05.2018. године, која је исправљена решењем истог суда П. 4790/16 од 06.09.2018. године у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П бр. 4790/16 од 18.05.2018. године, која је исправљена решењем истог суда П. 4790/16 од 06.09.2018. године, у ставу другом изреке тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужена АА из Мајданпека да тужиоци “Addico bank” а.д. Београд на име трошкова парничног поступка исплати износ од 96.825,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 6.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П бр. 4790/16 од 18.05.2018. године, која је исправљена решењем истог суда П. 4790/16 од 06.09.2018. године, ставом првим изреке одређено је да остаје на снази решење о извршењу Основног суда у Мајданпеку Ив бр. 48/15 од 03.07.2015. године којом је обавезана тужена да тужиоцу на име дуга исплати износ од 924.491,12 динара са законском затезном каматом почев од 18.03.2015. године до исплате, као и да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 49.794,00 динара у року од 15 дана. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 78.450,00 динара у року од 15 дана.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући одлуку о трошковима парничног поступка садржану у ставу другом изреке пресуде, а из чије садржине произилази да је побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права, а тужена је изјавила жалбу, из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је поднео одговор на жалбу.

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...55/14) и нашао да је жалба тужиоца делимично основана, а да жалба туженог није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 1,2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, изрека пресуде је јасна и разумљива, непротивречи сама себи ни разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, па се њена законитост и правилност могу испитати због чега се неосновано жалбом туженог указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац и предузетник АА Самостална занатска трговинска угоститељска радња ("АА") дана 04.02.2013. године закључили су уговор о краткорочном кредиту за обртна средства број Л 228/13. Банка је одобрила клијенту краткорочни наменски кредит у износу од 10.000 евра у динарској противвредности по куповном курсу НБС на дан пуштања кредита у коришћење (члан 1), да је клијент обавезан да ће дуговану главницу отплаћивати у месечним ратама, а при чему прва рата доспева на наплату 31.03.2013. године, а последња 04.02.2014. године који датум је датум доспећа (члан 2) да је клијент обавезан да на дуговани износ кредита плаћа банци камату по стопи која износи тромесечни Еуролибор 10, 50% на годишњем нивоу, да се тужена обавезала да у случају доцње било које обавезе према банци у роковима који су дефинисани уговором плати банци законску затезну камату по стопи која је утврђена важећим прописима обрачунату почев од дана доспећа новчане обавезе закључно са датумом потпуне отплате доспелих, а не измиренх износа кредита, а ако је стопа уговорене камате виша од стопе затезне камате и она тече и после падања у доцњу клијента. У случају доцње клијента у измиривању обавезе према банци, банка може да прогласи кредит доспелим пре рока у ком случају

наступају последице наведене у члану 14 став 3 овог уговора, да у случају доцње клијента у измиривању плативих обавеза према банци по основу овог уговора банка не може да прогласи кредит доспелим у целости, већ може ради намирења заосталих дуговања клијената активирати један или више инструмената обезбеђења (члан 13), да банка може прогласити кредит и сва своја друга потраживања по уговору о кредиту доспелим пре уговорног рока доспећа, између осталог, ако је клијент у доцњи у измиривању својих плативих обавеза по уговору о кредиту, да је прописано да правне последице проглашења кредита доспелим пре рока ступају на снагу на дан обавештења клијента о овом проглашењу и састоје се у томе да сви износи кредита плативи и по овом уговору заједно са свим каматама, укључујући и евентуалну затезну камату, накнадама трошкова и свим другим плативим износима одмах се сматрају доспелим и плативим банци од стране клијента, те да је банка овлашћена да по својој сопственој оцени и избору приступи реализацији инструмената и наплати сва своја потраживања од клијената по уговору (члан 14). Закључен је уговора о солидарном јемству, 06.02.2013. године између тужиоца и тужене као солидарног јемца и предузетника АА, Самостално занатско трговинско угоститељске радње "АА" као клијента, да је солидарни јемац овим уговором јемчио банци целокупном својом имовином да ће клијент уредно и благовремено у потпуности да измири обавезе које има према банци у складу са одредбама основног посла; да је солидарни јемац преузео неопозиву и безусловну обавезу да у својству солидарног дужника и јемца платца, а на први позив банке у потпуности измири све доспеле обавезе клијента које овај има према банци у складу са одредбама основног посла, да је у циљу обезбеђења солидарни јемац дужан да достави банци две бланко потписане менице уз истовремено закључење Споразума о испуњавању бланко потписаних соло меница са клаузулом "без протеста", да солидарни јемац неопозиво и безусловно изјављује да је према банци одговоран као клијент по основном послу за потпуно испуњење предметних обавеза клијента члан 2, да је споразумом о испуњавању бланко потписаних меница број М1-1 228/13, ставом трећим, овлашћени менични поверилац да безусловно, непозиво, без протеста и вансудски изврши наплату доспелих, а неплаћених потраживања са рачуна меничног дужника из његових новчаних средстава, као и да се судским путем наплати из његове друге имовине покретне и непокретне, да дуговање тужене на дан 18.03.2015. године по уговору АА 132439 ЈОВQ износи 7.703,47 евра (при чему је средњи курс на дан 18.03.2015. године 120,0097 динара) да је предузетник АА СЗТУР дана 27.01.2015. године примила опомену пред отказ уговора којом је обавезана да уколико не изврши уплату доспелих потраживања у остављеном року, уговор о краткорочном кредиту за обртна средства број Л228/13 биће раскинут, да је тужилац дописом обавестио тужену о отказу и истим је опоменута о доспелим, а неплаћеним обавезама дана 19.06.2015. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је сагласно одредби члана 295, 277, 324, 997-1019 Закона о облигационим односима закључио да је тужбени захтев тужиоца основан, јер су странке у поступку учиниле неспорним да су дана 04.02.2013. године потписале уговор о солидарном јемству, као средство обезбеђења уговора о краткорочном кредиту за обртна средства који је закључен између тужиле као власника СЗТР "АА", а који је за предмет имао пуштање у течај кредита у износу од 10.000 евра и да је тужена у вези са наведеним уговором потписала меницу са клаузулом без потеста, као и да тужена није измирила своја дуговања према тужиоцу на основу напред наведених уговора, те је првостепени суд у складу са одредбом члана

230 Закона о парничном поступку којом је прописано да се не доказују чињенице које је странка признала пред судом у току парнице, односно чињенице које није оспорила, будући да је нашао да странке њиховим признањем не иду за тим да располажу захтевима којим не могу располагати. Исто тако суд је нашао да тужена током поступка није оспорила висину потраживања иако јој је наложено да се изјасни након достављања аналитичких картица од стране тужиоца нити је доставила суду доказ или је предложила извођење доказа на околност да је потраживање тужиоца престало и на неки од начина предвиђених Законом о облигационим односима и да је њено дуговање мање од висине утуженог потраживања.

С обзиром на наведено, суд је донео одлуку као у ставу првом изреке сходно члану 460 став 4 Закона о парничном поступку.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Апелациони суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и то одредбе члана 277, 295, 324, 97 – 1019 Закона о облигационим односима и одредбе члана 460 став 4 Закона о парничном поступку и за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Уговор о јемству регулисан је одредбом члана 997 – 1019 закона о облигационим односима. Уговором о јемству обавезује јемца само ако изјаву о јемчењу учинио писмено и уговором о јемству може се обавезати само онај ко има потпуну пословну способност (члан 998 и 999 ЗОО), јемчева обавезе не може бити већа од обавезе главног дужника ако је уговорено да буде већа она се своди на меру дужникове обавезе, јемац одговара за испуњење целе обавезе за коју је јемчио ако његова одговорност није ограничена на неки њен део или на други начин подвргнута лакшим условима а одговара само за ону уговорену камату која је доспела после закључења уговора о јемству (члан 1002 ЗОО.) Од јемца се може захтевати испуњење обавезе тек након што главни дужник не испуни обавезу у року одређеном у писменом позиву (суспдијарно јемство) ако се јемац обавезао као јемац платац одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац ми може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца или двојице у исто време (солидарно јемство). Јемац за обавезу насталу из уговора о привреди одговара као јемац платац ако није нешто друго уговорено (члан 1004 ЗОО)

Имајући у виду цитиране законске одредбе и по налажењу Апелационог суда правилан је закључак првостепеног суда да је тужбени захтев тужиоца основан, с обзиром да су парничне странке дана 04.02.2013. године потписале уговор о солидарном јемству, као средство обезбеђења уговора о краткорочном кредиту за обртна средства који је закључен између тужиле као власника СЗТР "АА", а који је за предмет имао пуштање у течај кредита у износу од 10.000 евра и да је тужена у вези са наведеним уговором потписала меницу са клаузулом без потеста, као и да тужена није измирила своја дуговања према тужиоцу на основу напред наведених уговора.

Неосновани су наводи жалбе тужене да се првостепени суд у току целог поступка руководио искључиво документацијом и подацима којима је банка располагала, а није одредио вештачење од стране вештака економско-финансијске струке и на тај начин погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и то висина

дуга није утврђена на адекватан начин у суделовању вештака као стручног лица у тој области.

Према члану 7 Закона о парничном поступку странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и дужни су да предложе доказе којима се те чињенице утврђују. Суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева искључиво на основу предложених и изведених доказа и одлуку доноси по слободном уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, односно на основу резултата целокупног поступка. Начело слободне оцене доказа карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа о рангирању доказа према доказној снази о начину испитивања појединог доказа. Примена правила о терету доказивања из члана 223 ЗПП којима је, између осталог, прописано да странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињеница која је битна за настанак и остварење права, странка која оспорава постојање неког права сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остварење права или услед које је право престало да постоји.

Из стања у списима произилази да тужена у току поступка није оспорила висину потраживања иако је наложено да се изјасни након достављања аналитичких картица од стране тужиоца, нити је доставила суду доказ или предложила извођење доказа вештачењем на околности висине потраживања тужиоца због чега је правилно првостепени суд сагласно одредби члана 7 и 8 ЗПП-а у вези одредбе члана 223 ЗПП-а висину дуга утврдио на основу стања дуговања на дан 18.03.2015. године. курсне листе број 50, средњи курс валуте евро, финансијске картице, партије за клијенте број 417091 за период од 31.08.2013. године до 26.11.2015. године, а имајући у виду да висину потраживања тужена није у току поступка оспорила. Дакле, имајући у виду да тужена до закључења главне расправе није предложила доказе на околност висине потраживања којим би оспорила писмене доказе тужиоца достављених у току парничног поступка на околност висине потраживања, правилно је првостепени суд нашао да је тужена у обавези да тужиоцу на име дуга исплати досуђени износ у целости 924.491,12 динара.

Неосновани су наводи жалбе тужене да уопште није саслушана као странка и да јој није дата могућност да расправља пред судом иако би њен исказ допринео доношењу законите одлуке о утврђивању реалног стања ствари.

Одредбом члана 276 ЗПП-а прописано је да битне чињенице могу да се утврђују саслушавањем странака. Суд ће да одлучи да се изведе доказ саслушањем странака ако и поред изведених других доказа нађе да је то потребно за утврђивање битних чињеница.

Ово јер из стања у списима произилази да је тужена била уредно позивана на сва рочишта за главну расправу која су била одржана пред првостепеним судом. Са друге стране, околност да није саслушана у својству парничне странке је без утицаја на правилност и законитост побијане пресуде, с обзиром да је извођење доказа саслушањем парничних странака супсидијарно доказно средство сагласно одредби члана 276 ЗПП-а чије извођење суд одређује када не може на други начин да утврди битне чињенице које су релевантне за одлучивање у парници. У конкретном случају

првостепени суд је на основу изведених писмених доказа поуздао утврдио постојање и висину потраживања тужиоца, због чега није било потребе за извођењем овог доказа, јер је чињенично стање у првостепеном поступку било довољно расправљено.

Неосновани су и наводи жалбе тужене да тужена нема адекватну пословну способност и да није знала шта потписује приликом узимања кредита, какве последице то за собом повлачи, већ иста уопште не би могла да се појави у својству парничне странке пред судом без присуства законског заступника. Ово из разлога што у току првостепеног поступка нису постојале околности због којих би првостепени суд посумњао у пословну способност тужене да би затражио мишљење Центра за социјални рад због чега се неосновано жалбом тужене указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 9 ЗПП-а.

Неосновани су и наводи жалбе тужене да тужена као физичко лице не поседује никакву имовину да би се решење о извршењу Ив бр. 48/15 од 03.07.2015. године могло спровести, зато што је то без значаја на законитост и правилност побијане пресуде и евентуално може бити од утицаја на даљи ток извршног поступка.

Како се ни другим наводима жалбе тужене не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Апелациони суда у Београду на основу чл. 390 ЗПП одлучио као ставу првом изреке.

Међутим, основано се жалбом тужиоца указује да је првостепени суд приликом одлучивања о трошковима парничног поступка погрешно применио одредбе члана 150. 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку када је нашао да тужиоцу на име укупних трошкова парничног поступка припада износ од 78.450,00 динара.

По налажењу Апелационог суда, тужилац има право на накнаду трошкова парничног поступка који су били нужни и неопходни за вођење ове парнице и то на име трошкова за заступање адвоката на 4 одржана рочишта у износу од по 12.750,00 динара и једно неодржано рочиште у износу од 7.125,00 динара, таксу на одлуку у износу од 38.700,00 динара у укупном износу од 96.825,00 динара, а што је обрачунато у складу са Тарифом на наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеном тарифом у складу са опредељеним захтевом тужиоца.

Одлучујући о захтеву тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка Апелациони суд налази да је његов захтев делимично основан јер је његова жалба оцењена као делимично основана, па му је на име трошкова другостепеног поступка и то за састав жалбе досудио износ од 6.000,00 динара.

Како се ни другим наводима жалбе парничних странака не доводи сумњу законитост и правилност побијане пресуде одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић с.р.**

За тачност отправка

Управитель писарнице
Јасмина Ђокић